

Prediker 12:7 – Wat betekent de dood voor mijn leven?

Van het leven kun je genieten, maar het is ook zo weer voorbij. Wat is het geheim van het leven? Hoe kun je leven met de dood voor ogen?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: GKB Gezang 168

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: LvK Lied 397 : 1, 3, 5 en 6

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Prediker 11 : 1 – 12 : 14

Zingen: Psalm 90 : 1, 3 en 6

Preek over Prediker 12 : 7

Zingen: Psalm 31 : 1, 2 en 3

Kinderen terug

'In memoriam'

Lezen: 1 Korintiërs 15 : 20 – 26

Zingen: LvK Lied 103 : 1, 2 en 3

Gebed

Collecte

Zingen: Opwekking 585

Zegen

Wat betekent de dood voor mijn

Leven?

Inleiding

dia 1 – bijbel

In de boekenkast op mijn studeerkameer staan heel wat boeken.

Dat heb je nu eenmaal als je predikant bent...

Het oudste boek dat er staat, ik heb het meegenomen,

is een bijbel met kerkboek uit 1777.

Het is een erfstuk.

dia 2 – Prediker

Ik vind het erg interessant om deze bijbel door te bladeren.

Je duikt dan echt de geschiedenis in.

Maar bruikbaar, dat is deze bijbel niet bepaald...

Dat begint al met de letters:

het zijn Gotische letters, en je moet echt even oefenen voordat je dat kunt lezen.

De taal is ook heel erg verouderd.

Ik heb even Prediker 12:7 opgezocht, dat vers waar we vanochtend bij stilstaan.

In deze bijbel staat dat zo:

“Ende dat het stof wederom tot aerde keere / als het geweest is:

ende de geest weder tot Godt keere / die hem gegeven heeft.”

Verder is dit natuurlijk gewoon een oud boek.

De kaft is verweerd, de bladzijden zijn vergeeld, het papier is kwetsbaar.

Als je deze bijbel veel gaat gebruiken, is hij snel kapot.

Ooit werd deze bijbel veel gebruikt,

werd hij zondag na zondag meegenomen naar de kerk,

en werd hij doorgegeven van generatie op generatie.

Nu staat hij ongebruikt in mijn boekenkast.

Het is te oud om er nog iets mee te kunnen.

dia 3 – voorblad

Maar deze bijbel, die heb ik tenminste nog.

De mensen die deze bijbel ooit gebruikt hebben,
die zijn al lang niet meer in ons midden.
Deze bijbel heeft de tijd van Napoleon nog meegemaakt.
Een zekere Abraham Borg heeft zijn naam erin gezet.
Via stamboomonderzoek is er vast nog wel achter te komen
wie zijn ouders en kinderen waren,
maar het meeste van hem is gewoon vergeten.
Zijn leven, de dingen die belangrijk voor hem waren,
zijn karaktereigenschappen, zijn liefde en zijn
eigenaardigheden,
niemand kan er nog over vertellen.
Over 200 jaar, en waarschijnlijk al veel eerder,
weet ook niemand meer iets van ons.

dia 4 – wat betekent de dood voor mijn leven?
Iedereen wordt ouder en gaat een keer dood.
Op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar staan we daar
bij stil.
Ook wij gaan een keer dood,
net zoals onze voorouders gestorven zijn.
Het slot van Prediker gaat over de dood.
Wat betekent die dood voor mijn leven?

1. Liever het leven!

dia 5 – liever het leven!
Leven is mooi!
En leven zonder zorgen, dat is nog mooier.
Wat is het fijn als je kunt genieten van het leven.
En wat is het een harde klap
als je hoort dat je ernstig ziek bent,
of als iemand van wie je houdt overlijdt.
Natuurlijk hebben we liever het leven dan de dood!

dia 6 – Prediker is een levensgenieter
Prediker heeft dat ook.
Hij zegt in deze twee hoofdstukken veel over de dood
en over hoe je met de dood moet omgaan,
maar bij hem staat voorop dat het leven mooi is.

Het is geweldig als je jong bent en gezond,
als je mogelijkheden hebt om van alles te ondernemen,
als je een opleiding kunt volgen voor een mooie baan,
als je op reis gaat om de wereld te ontdekken.
Volgens Prediker is dat prachtig, luister maar:
'Het licht is een genot.
Wat een weldaad voor de ogen om de zon te zien!
Wanneer een mens lang leeft,
laat hij dan van elke dag genieten.
Haal je hart op aan de dagen van je jeugd.
Belast je hart niet met verdriet en houd je lichaam vrij van
kwalen.'

Daar is een levensgenieter aan het woord!

dia 7 – het einde van het leven komt dichterbij
Maar Prediker zegt er wel iets bij:
'want je jeugd en jonge jaren zijn al snel voorbij.'
En dan schrijft hij een gedicht
over hoe het einde van het leven steeds dichterbij komt.
Ik word daar niet vrolijk van.
Prediker gebruikt allemaal voorbeelden
van dingen die achteruit gaan, die aftakelen.
Het is een geschenk van God als je oud wordt,
maar ouderdom komt wel met gebreken.
En uiteindelijk komt de dood.
De dood maakt een einde aan dat leven dat we zo graag willen.
Aan al die dingen die we graag nog zouden willen bereiken.
Alles waar je je voor hebt ingezet is dan voorbij.

dia 8 – op zoek naar het geheim van het leven
Dat is geen fijn vooruitzicht.
We hebben liever het leven.
En vragen ons af: wat is toch het geheim van het leven?
Vorige week is ruimterobot Philae op een komeet geland.
Jarenlang hebben wetenschappers zich hiermee beziggehouden:
hij krijgen we Philae op een komeet.
Het is gelukt, en dat is een hele prestatie!

Maar waarom al die energie steken in zo'n komeet?

Ik hoorde een interview met een wetenschapper die zei:

“Philae kan ons informatie geven over het ontstaan van het leven.”

Misschien zijn er meer redenen, dat weet ik niet,

maar het is ook een zoektocht naar het geheim van het leven.

En ik denk maar even verder:

als we weten hoe het leven is ontstaan,

dan kunnen we misschien zelf ook wel leven maken.

Misschien kunnen we de dood dan wel afschaffen!

2. De dood is onvermijdelijk

dia 9 – de dood is onvermijdelijk

Zouden we echt zo het geheim van het leven kunnen vinden?

Ik geloof er niets van, en Prediker ook niet:

“wanneer het stof terugkeert naar de aarde, weer wordt zoals het was,

wanneer de adem van het leven weer naar God gaat, die het leven heeft gegeven.”

De dood is onvermijdelijk.

dia 10 – elk leven loopt uit op de dood

Prediker schrijft over ouder worden.

Volgens hem blijven de deuren naar de straat gesloten:

op een gegeven moment kom je niet meer buiten.

En de molen maakt geen geluid meer.

Daarmee bedoelt Prediker dat je oren steeds minder goed horen.

Het leven takelt steeds verder af.

En uiteindelijk loopt elk leven uit op de dood.

Ik zelf ben nog jong,

en ik heb het gevoel dat mijn leven nog maar net begonnen is.

Volgens Prediker is het voorbij voor je het weet.

Dat moet ik maar van hem aannemen.

Trouwens, Prediker is niet de enige die dat zegt,

ik hoor het ouderen vaker zeggen:

wat gaat het leven snel!

Mensen zijn kwetsbaar, zo veel stellen we niet voor.

We zijn helemaal afhankelijk van God.

dia 11 – het geheim van het leven: Gods adem

En dát is ook het geheim van het leven!

Prediker heeft het over stof, dat naar de aarde gaat,
en over de adem van het leven die naar God gaat.

Dat zijn mensen: stof en levensadem.

In Genesis 2:7 gaat het over de schepping van de mens.

Daar staat: “Toen maakte God, de Heer, de mens.

Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in
de neus.

Zo werd de mens een levend wezen.”

Het geheim van het leven is niet op een komeet te vinden.

Stof kunnen ze er ongetwijfeld vinden,

en misschien ook wel dingen die voor leven onmisbaar zijn.

Maar het geheim van het leven is dat God mensen levensadem
geeft.

En als die levensadem teruggaat naar God,

dan kan geen ruimterobot daar iets aan veranderen.

dia 12 – het heeft geen zin voor dit leven te leven

In juli zijn we begonnen met het lezen van Prediker.

Toen kwamen we al snel deze uitspraak tegen:

‘lucht en leegte, zegt Prediker, lucht en leegte, alles is
leegte.’

Vandaag hebben we Prediker uitgelezen,

en aan het einde komt die uitspraak nu weer terug.

Steeds weer zag Prediker dat er prachtige dingen zijn op
aarde,

dingen om van te genieten met volle teugen,

maar dat het leven heel kwetsbaar is,

en dat we de zin van het leven

niet kunnen vinden in alles wat we hebben en doen.

De dood is onvermijdelijk, dat is de leegte van het leven.

Al onze pogingen om het leven langer te maken,

raketten die miljarden kilometers afleggen, het is leegte.

Het heeft geen zin om voor dit leven te leven.

Het enige wat zin heeft, daar kom ik zo nog op terug, is, zoals het Prediker het noemt, 'je schepper gedenken'.

3. In Gods handen

dia 13 – in Gods handen

Maar eerst nog even over die levensadem.

Die gaat dus terug naar God die het heeft gegeven.

Maar wat gebeurt er dan?

Wat doet God met die levensadem?

Wat gebeurt er na de dood?

dia 14 – christenen weten meer dan Prediker

Het is niet de bedoeling van Prediker om daar van alles over te zeggen.

Hij weet niet hoe dat precies gaat.

Mensen die zich veel met dit bijbelboek hebben beziggehouden, zijn het niet eens over de vraag

of Prediker gelooft in een leven na de dood.

Dat klinkt misschien gek,

maar bedenk wel dat Prediker voor Jezus leefde

en dat God nog niet zo veel over zichzelf had verteld

als hij later door Jezus wel doet.

Christenen weten meer dan Prediker.

Ik denk dat Prediker wel iets wist over het leven na de dood.

Prediker wist er genoeg van om te zeggen:

het leven is zinloos, maar ontzag hebben voor God is dat niet.

Genoeg om niet voor het leven maar voor de schepper te leven.

De levensadem van de mens gaat naar God,

ons leven is in zijn handen.

En zeker na Prediker mogen we weten dat God daar iets mee doet.

dia 15 – Jezus legt zijn levensadem in Gods handen

Jezus zelf heeft het ook over zijn levensadem, je kunt ook zeggen: geest.

Dat zegt Jezus aan het kruis.

Lucas schrijft daarover, in Lucas 23:

“Rond het middaguur werd het donker in het hele land omdat de zon verduisterde.

De duisternis hield drie uur aan.

Toen scheurde het voorhangsel van de tempel doormidden.

En Jezus riep met luide stem:

‘Vader, in uw handen leg ik mijn geest.’

Toen hij dat gezegd had, blies hij de laatste adem uit.”

Jezus heeft die woorden trouwens uit Psalm 31,

die we zometeen ook zingen.

dia 16 – God belooft een nieuw lichaam met levensadem

Jezus geeft zijn geest, zijn levensadem, over in de handen van God.

En dan is het niet einde verhaal!

Dan is het ook niet dat hij als een geest verder leeft.

Want twee dagen later krijgt Jezus een nieuw lichaam.

Het geheim van de mens is dat wij bestaan uit een lichaam en Gods levensadem.

En als je naar Jezus kijkt, zie je ook Gods plan met ons: ons een nieuw lichaam geven met zijn levensadem.

Dat is veel meer dan Prediker had durven hopen.

In dit leven nemen we steeds afscheid van mensen.

Juist deze zondag staan we stil

bij hen die hun laatste adem hebben uitgeblazen.

Hun leven, en ons leven net zo goed,

is in de handen van God.

De God die het leven zelf is.

4. Leef voor je schepper!

dia 17 – leef voor je schepper!

Leven is prachtig, een prachtig geschenk van God.

Zijn levensadem is het geheim van het leven.

De dood is onvermijdelijk, maar dat is niet het einde.

Leef dus voor je schepper!

dia 18 – al voor de ouderdom toeslaat

Dat is wat Prediker ons mee wil geven.

Prediker schrijft niet zomaar een gedicht over het einde van het leven.

Misschien is het je wel opgevallen dat elke zin die hij zegt, begint met 'voordat' of 'wanneer':

'wanneer de adem van het leven...' enzovoort.

Ik dacht altijd dat dat een of andere kunstzinnige manier van zeggen was.

Maar je moet Prediker 12:1 erbij nemen:

'Gedenk daarom je schepper in de dagen van je jeugd, voordat de slechte dagen komen

en de jaren naderen waarvan je zegt:

in deze jaren vind ik weinig vreugde meer.'

Over die slechte jaren schrijft Prediker dan verder.

Leef voor je schepper, juist als je nog jong bent,

leef voor je schepper, voordat de ouderdom toeslaat,

leef voor je schepper, voordat je levensadem naar God gaat.

dia 19 – er het beste van maken...

Afgelopen donderdag zat ik in de auto met de radio aan.

Het was de 'dag van de filosofie', en de dj's kregen daar een gesprek over.

Eén van hen, Sander Lantinga, vroeg zich af:

wat is eigenlijk de zin van het leven?

En zijn antwoord: het leven heeft geen zin, behalve als je in een god gelooft.

Iedereen gaat een keer dood, dan is het leven afgelopen.

Zelf gelooft hij niet in een god, dus het leven heeft geen zin.

Daarom, zei hij, moet je maar het beste van het leven maken.

Maak er een mooi leven van!

Ik ben het helemaal met Sander eens

dat als je niet in een god gelooft, het leven zinloos is.

Prediker zegt dat ook: dit leven is lucht en leegte.

Elk leven loopt uit op de dood.

En dan heb je niets meer aan alles waar je voor geleefd hebt.

dia 20 – ...of gemaakt door God

Maar ik geloof dat er wel een God is, mijn schepper,
en dat als je voor hem leeft, je leven wel zin heeft.
Ik ben gemaakt door God, hij heeft mij de levensadem
ingeblazen,
daarom hoef ik mijzelf niet te maken.
Daarom hoef ik het niet te maken met al die dingen die
Prediker onderzocht heeft:
idealen, geluk, plannen, geld, relaties, gezondheid,
eerlijkheid en wijsheid.
Die geven mijn leven geen zin, God wel.

dia 21 – waar leef jij voor?

Waar leef je voor?

Dat is de grote vraag van Prediker.

Leef je voor dit leven?

Leef je voor je gezondheid, voor je geld, voor je geluk of je
imago?

Moet je alles eruit halen, moet je het gemaakt hebben om
iemand te zijn?

Dan loopt je leven op een teleurstelling uit: je gaat dood.

Of leef je voor je schepper, die je gemaakt heeft?

Geniet je van de dingen die hij geeft,

en durf je je leven in zijn handen te leggen?

Dan is je leven de moeite waard!

Amen.